

ΑΝΕΜΗ

Φύλλο 23 / Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2022

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΛΑΓΚΑΔΑΣ «ΚΥΔΙΑΝΤΑ»
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ

Αβάρα σκρέπια

Γράφει ο Μανώλης Κάλλας

Ενεήντα (90) άνθρωποι πέθαναν το 2021 στην απέλπιδα προσπάθειά τους να ζεσταθούν. Ένας άνθρωπος την ημέρα αποκαΐδι κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Ενέσκηψε φτώχεια.

29.000 πρόσφυγες διέσωσε το λιμενικό, λέει το υπουργείο Ναυτιλίας. 8.616 αφίξεις προσφύγων κατέγραφε το υπουργείο Ασύλου. 29.000 βγάζω 8.616 = 20.384. Λείπουν 20.384 ΑΝΘΡΩΠΟΙ. Ψάξε – ψάξε, δεν θα τους βρεις.

Και αφού, λέει, οι ροές προσφύγων ελαττώθηκαν, γιατί κόπτεται ο Χίος υπουργός Ασύλου για την υπερδομή στο Θόλος; Φρούδες ελπίδες για καλύτερη ζωή. Τζίρος εκατομμυρίων από τη διέλευση ανθρώπων. Εύκολος και τάχιστος πλουτισμός. Εκμετάλλευση ανθρώπων. Αποθετήρια ψυχών. Δεν τολμάμε να ανοίξουμε μια κουβέντα με αριθμούς και ποσά (αχ, αυτά τα ποσά) και προπάντων με τα ΓΙΑΤΙ αυτής της κοσμογονικής αλλαγής.

Εναποθέσαμε τις ελπίδες του ακανθώδους αυτού προσφυγικού προβλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν διεκδικούμε τίποτα. Θεωρούμε σαν από μηχανής θεό την Ε. Ε. Θεωρούμε την Ε. Ε ασπίδα προστασίας δια πάσαν νόσον. Χάσαμε εκείνο το αρχέγονο ένστικτο της αυτοσυντήρησης, που είναι προικισμένο κάθε ζωντανό πλάσμα της Γης.

Και από τις ροές των ανθρώπων στο Αιγαίο στη ροή του φυσικού αερίου και πετρελαίου από την Ουκρανία και

[Απόψεις...](#)

[...και όψεις](#)

[Στο κόκκινο](#)

[Λαγκαδούσικα.gr](#)

[Λόγια του αιγιαλού](#)

[Η Λαγκάδα στον τοίχο](#)

[Σε άπταιστα κυδιαντούσικα](#)

[Η παλιά μας πόλη](#)

[Λογο...τεχνήματα](#)

[Συλλογικός μπαξές](#)

[Τα Λαγκαδουσάκια](#)

[Ψυχαγωγία](#)

[Ανεμομαγειρέματα](#)

Αποστολή ύλης:

- > matapostoli@hotmail.gr
- > panagrel@yahoo.gr

Τα ενυπόγραφα άρθρα
δεν εκφράζουν απαραίτητα
τις απόψεις της Σ.Ε.

**ΓΙΝΕ ΚΙ ΕΣΥ ΜΕΛΟΣ
του Π.Σ. Λαγκάδας
«Η Κυδιάντα»**

**Η εγγραφή κοστίζει
5 €**

Ρωσία. Και εγένετο πόλεμος. Και βρυχάται ο πόλεμος. Για το μοίρασμα των αγορών και τις αλλαγές των σφαιρών επιρροής. Αλήθεια γιατί όλα τα υπουργεία του πολέμου, ανά τον κόσμο, λέγονται «Υπουργείο Άμυνας»;

Φωταγώγησαν την πρόσοψη της Βουλής με τα χρώματα της σημαίας της Ουκρανίας, σαν ένδειξη συμπαράστασης στον ουκρανικό λαό. Αλήθεια όταν μακελεύονταν η Γιουγκοσλαβία, το Ιράκ, η Συρία, η Λιβύη ... είχε κοπεί το ρεύμα;

Ξεπάστρευσαν τους γέρους στο Γηροκομείο των Χανίων (μακάρι να μην ήταν το μοναδικό). Πέθαιναν οι γέροι. Δε θέλει και πολύ. Ποιοι ήταν χειρότεροι, οι ιδιοκτήτες του γηροκομείου ή οι «δικοί» άνθρωποι των γερόντων που είχαν παρκάρει τους δικούς τους στο κολαστήριο τούτο;

Στις άλλες χώρες αποδείχθηκαν δικαστικά και αποζημιώθηκαν από τις λοβιτούρες της Novartis. Μόνο στην Ελλάδα δεν υπήρχε σκάνδαλο Novartis. Γελάνε και τα χάρπια και τα σιρόπια στα μπουκαλάκια των φαρμάκων.

Διακόσια (200) πεντακοσάευρα (500) κατέθεσε η πεθερά στο λογαριασμό αξιωματούχου εμπλεκόμενου στην υπόθεση Novartis. Ως αδιευκρίνιστο χαρακτηρίστηκε το ποσό από τον αρμόδιο εισαγγελέα. Σε λίγο θα ρωτάμε: «Θα πληρώσετε με μετρητή, με κάρτα ή με πεθερά»;

Σημείωση: «Αβάρα σκρέπια», λαγκαδούσικια αγαπημένη έκφραση που σημαίνει πέταξε – διώξε τα άχρηστα κομμάτια ξύλου από το πελέκημα, κράτα το καλό, το χρειαζούμενο.

Κυριακή 27 Φεβρουαρίου 2022, Κυδιάντα

Εκδήλωση τιμής και μνήμης στους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης

Ανηφορίσαμε πιστοί στα ματωμένα τους ίχνη. Ξυπνάνε οι μνήμες για τους παλιούς, μαθαίνουν οι νεότεροι, αναλύονται τα συμπεράσματα στο σήμερα, για το ελπιδοφόρο αύριο του σοσιαλισμού - κομμουνισμού, χωρίς ιμπεριαλιστικούς πολέμους, χωρίς προσφυγιά, εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο. Αυτός είναι ο δρόμος των λαών, για να έχουμε μέλλον εμείς και τα παιδιά μας.

Μάρκος Σκούφαλος

Συλλογικά

- Στο Χώρο Μνήμης της Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης ολοκληρώθηκαν τα εσωτερικά επιχρίσματα στο δάπεδο και τοποθετήθηκαν σίδερα και μπετόν για την στήριξη όλου του κτιρίου. Τοποθετήθηκαν οι κοιλοδοκοί του μεσοπατώματος και κατασκευάστηκε η σιδερένια σκάλα που ενώνει το δάπεδο με το πάτωμα. Ευχαριστούμε τον Γιώργο Ρίκο και τον Ζαννή Χαβιάρα που μας δώρισαν τις ξύλινες πόρτες για να ασφαλίσουμε τον χώρο. Στις δύσκολες εποχές που διανύουμε ο Σύλλογος βασίζεται στις δωρεές και σε έσοδα από εκδηλώσεις για να αποπερατώσει το έργο. Ο Τραπεζικός λογαριασμός στην Εθνική Τράπεζα είναι αποκλειστικά για τον σκοπό αυτό. Όποιος θέλει να βοηθήσει τα στοιχεία του λογαριασμού είναι:

«ΚΥΔΙΑΝΤΑ» / IBAN GR 5601104900000049029612295

- Η δανειστική Βιβλιοθήκη εμπλουτίστηκε με νέα βιβλία. Ευχαριστούμε θερμά τον Γιάννη Μακριδάκη για την εξαιρετική δωρεά του. Όμως υπάρχει άμεση ανάγκη από επίπλωση. Όποιος έχει βιβλιοθήκες που δεν χρειάζεται ή ράφια ας επικοινωνήσει με τα μέλη του ΔΣ.
- Ο Πολιτιστικός Σύλλογος «Κυδιάντα» εξέδωσε δυο ψηφίσματα συμπαραστάσης την περίοδο αυτή (βλ. Παράρτημα). Το πρώτο αφορά στο δημοσιογράφο της Εφημερίδας των Συντακτών, Τάσο Σαραντή, που διώκεται από την εταιρεία αιολικών «WRE ΕΛΛΑΣ» και ο οποίος είχε σταθεί με την πένα του στο πλευρό μας κατά τον αγώνα μας ενάντια της λειτουργίας του εργοστασίου τηγανέλαιων στον Καρυδά. Το δεύτερο αναφέρεται στα γεγονότα των Θεοφανίων στα λιμάνια της Χίου και των Μεστών και τις συνακόλουθες διώξεις 20 συμπολιτών μας, μεταξύ αυτών και των Στέφανου Τσίγκου και Βασίλη Παππά.

ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΑΠΟΚΡΙΕΣ

Το εργαστήρι χαρταετών του ΠΣΛ «Κυδιάντα»

θα ανοίξει την Παρασκευή 4 Μαρτίου

στις 5 το απόγευμα

για τους μικρούς μας φίλους

που θέλουν να ταξιδέψουν στους αιθέρες.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΛΑΓΚΑΔΑΣ «ΚΥΔΙΑΝΤΑ»

ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟΣ ΧΟΡΟΣ

Σάββατο βράδυ, 5 Μαρτίου

Ταβέρνα «Ο Πάβρας»

Με την ορχήστρα του Νίκου Εγούτα

Είσοδος 5 €

Στις 13 Μαρτίου, ημέρα Κυριακή,
η "Κυδιάντα" διοργανώνει ημερήσια εκδρομή στα Αυγώνυμα.

Θα προηγηθεί ξενάγηση στο Κάστρο της Χίου
και καφές στη γραφική πλατεία του.

Η αναχώρηση θα γίνει στις 9 το πρωί από Λαγκάδα
και η επιστροφή στις 5.30 το απόγευμα από Αυγώνυμα.

Η συμμετοχή ανέρχεται στα 7 ευρώ το άτομο.

(ΑΠ)ΕΛΠΙΣ

από την *Ασημίνα Πάσσα*

Κανονικά δεν θα έπρεπε να παραπονιέμαι. Το πρωινό της 24^{ης} Ιανουαρίου με βρήκε στο σπίτι μου, να αντικρύζω από τη ζεστασιά του σαλονιού μου, με μια κούπτα αχνιστό καφέ, τις λευκές νιφάδες να ξεκινούν τον ξέφρενο χορό τους, καλύπτοντας το χώμα και τα φύλλα των δέντρων με έναν αφράτο μανδύα. Θα ήταν ψέμα αν σας έλεγα ότι δεν βρήκα αρχικά στο θέαμα αυτό κάτι το μαγικό. Βλέπετε, εμείς οι ιθαγενείς στα νότια προάστια, όταν λέμε ότι «χιόνισε» συνήθως εννοούμε ότι μαζέψαμε λίγο χιόνι από το παρμπρίζ των αυτοκινήτων και το έχουμε εκθέσει στο δημαρχείο για λαϊκό προσκύνημα. Ίσως, λοιπόν, να μην είμαι ο κατάλληλος άνθρωπος για να σας εκθέσει την εμπειρία του, ακριβώς επειδή στάθηκα τυχερή.

Η τύχη μου αυτή δεν συνδέεται ούτε με το πρωτοχρονιάτικο φλουρί ούτε με το κοκαλάκι της νυχτερίδας ή κάποιο άλλο μαγικό φυλακτό. Έχει να κάνει απλώς με το ότι η δική μου δουλειά ξεκινάει το μεσημέρι. Όταν τα έφηβα τερατάκια σχολάνε. Έτσι, δεν είχα την ίδια τύχη με τη θεία μου, που έσπασε το χέρι της γλιστρώντας κι αναγκάστηκε να μεταφερθεί στο κοντινό νοσοκομείο. Ούτε με τη μάνα μου που τη συνόδευε και κατά την επιστροφή τους κάλυψαν μια απόσταση τεσσάρων χιλιομέτρων σε τρεις ώρες χάρη σε μια πολύ τολμηρή άγνωστη οδηγό-συνασθενή που προσφέρθηκε να τις γυρίσει στο σπίτι με το αυτοκίνητό της, αφού όλα τα ταξί είχαν εξαφανιστεί και ο δρόμος προοριζόταν καθαρά για έλκηθρο και χάски. «Πάντα βασιζόμουν στην καλοσύνη των ξένων», που έλεγε και μια ψυχή. Να που δεν πάγωσαν όλα εκείνη την ημέρα...

Με δρόμους σαν πίστες του σκι, η «Ελπίδα» μετέφερε όλη τη δουλειά μου διαδικτυακά. Ο χαρακτηριστικός ήχος κλήσης του Skype ήχησε ξανά στα κινητά και στους υπολογιστές των μαθητών μου, ξυπνώντας αναμνήσεις από την περσινή εφιαλτική χρονιά. (Πιστεύω ότι πλέον ο ήχος του Skype ανταγωνίζεται επάξια σε ανατριχίλα το soundtrack της σκηνής στο ντους από το "Psycho" του Hitchcock.) Ευτυχώς κανενός η οικογένεια δεν «απόλαυσε» το πακέτο διανυκτέρευσης στην Αττική Οδό, σε αντίθεση με πολλούς άλλους συμπολίτες μας, οι οποίοι πραγματικά δεινοπάθησαν. Άλλη μια ευγενική χορηγία της αποτελεσματικότητας του κρατικού μηχανισμού...

Οι δύο μέρες αργίας που ακολούθησαν τον εγκλωβισμό όλων αυτών των ανθρώπων αποτέλεσαν - τουλάχιστον για μένα - μια καλή ευκαιρία να δω τον άντρα μου. Μαζί μένουμε, αλλά την τελευταία φορά που συμπέσαμε στον καναπέ μας, νομίζω ήταν Χριστούγεννα. Ανάμικτα συναισθήματα εκείνες τις δύο μέρες. Αναμφίβολα μια ανάσα ξεκούρασης, συνοδευόμενη όμως και από μια δόση ενοχής για τον λόγο ύπαρξης αυτού του διημέρου... Πώς μπορείς να απολαύσεις ένα διήμερο στην πλάτη όλων αυτών που παγιδεύτηκαν τόσες ώρες στα αυτοκίνητά τους; Πώς μπορείς να δεις την ταινιούλα σου εντελώς αμέριμνος όταν ξέρεις ότι σε κάποια σπίτια δεν υπήρχε καν ρεύμα για δεκαέξι ώρες; Κι όλα αυτά με τον κορωνοϊό να έχει στήσει αντίσκηνο και να κάνει ελεύθερο κάμπινγκ.

«Ελπίδα» σου λέει μετά... Εσένα, με την παράξενη αίσθηση του χιούμορ, που δίνεις τα ονόματα στις κακοκαιρίες. Σε ψάχνουμε...

Από την Άλφα στην Όμικρον και μέχρι το... Ω

από τον Ε. Σ. Αργυρούδη

Έχει γίνει πια καθημερινότητά μας ο αριθμός των νέων κρουσμάτων, των διασωληνωμένων και των απωλειών. Ο αρχικός φόβος του αγνώστου που μας κατείχε έδωσε τη θέση του σε μια νοσηρή απάθεια, εξοικειωθήκαμε με την κατάσταση, το μόνο που μας ενδιαφέρει είναι πλέον να ικανοποιήσουμε την περιέργεια μας, να συγκρίνουμε τους αριθμούς να μάθουμε ποιοι κοντινοί μας νοσούν ίσως και να χαιρόμαστε για κάποιους που δεν πολυσυμπαθούμε. Όσο για τις προφυλάξεις; Θυμηθείτε τι κάναμε τις πρώτες ημέρες, είχαμε αδειάσει τα ράφια των σούπερ μάρκετ από αντισηπτικά, μάσκες, γάντια, οινόπνευμα και ό,τι άλλο μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι θα μας προφυλάξει απ' την πανδημία. Ήρθαν τα πρώτα εμβόλια, πριν να κυκλοφορήσουν άρχισε η διαφήμιση τους από τα ΜΜΕ αλλά και από κάποιους «ειδικούς» για το ποσοστό προστασίας τους.

Βλέποντας τις εκατόμβες των νεκρών καθημερινά και με τις προτροπές των επιστημόνων, ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού στην αρχή διστακτικά, αργότερα πιο μαζικά, άρχισε να εμβολιάζεται. Κι εκεί έγινε το μεγαλύτερο επικοινωνιακό λάθος από τους κυβερνώντες. Προσπάθησαν να καρπωθούν πολιτικά οφέλη, να προβάλλουν υπουργούς και κυβερνητικούς παράγοντες, αφήνοντας εσκεμμένα σε δεύτερη μοίρα τους πραγματικούς ήρωες, και εννοώ τους νοσοκομειακούς γιατρούς και το νοσηλευτικό προσωπικό, κρύβοντας έτσι την αδυναμία του Συστήματος Υγείας.

Οι σκόπιμες υπερβολές των μέσων ενημέρωσης, η μάχη για την πύτα των φαρμακευτικών εταιρειών, οι αποδεδειγμένοι λάθος χειρισμοί των κυβερνώντων και η άγνοια η δική μας έφεραν τη σημερινή κατάσταση που ζούμε. Στις ειδήσεις υπήρχε ένα καθημερινό παραλήρημα των παρενεργειών ενός συγκεκριμένου εμβολίου, αυτή ήταν η αρχή να δημιουργηθεί ένας σκεπτικισμός σχετικά με την αποτελεσματικότητα και συνεπώς με την αναγκαιότητα του εμβολιασμού.

Τα αποτελέσματα ήταν να γίνουμε κι εμείς ειδικοί και να βγάζουμε τις δικές μας θεωρίες. Χωριστήκαμε σε δύο κατηγορίες, στους υποστηρικτές των εμβολίων και στους αρνητές. Η πρώτη κατηγορία χωρίζεται σε δυο υποκατηγορίες, σε κείνους που συνειδητά εμβολιάζονται θεωρώντας μονόδρομο τον καθολικό εμβολιασμό και σε κείνους που αναγκάστηκαν να εμβολιασθούν, μην αντέχοντας την εβδομαδιαία οικονομική αιμορραγία των τεστ. Η δεύτερη κατηγορία χωρίζεται σε τέσσερις υποκατηγορίες, σε εκείνους που θεωρούν ότι δεν υπάρχει νόσος, σε αυτούς που υποστηρίζουν ότι βάζοντας το σκεύασμα στον οργανισμό τους θα αλλάξει το DNA τους, σε εκείνους που έχουν υποκείμενα νοσήματα και εύλογα αναρωτιούνται ποιος μπορεί να τους εγγυηθεί ότι δεν θα καταλήξουν από τις παρενέργειες και τέλος σε αυτούς που θεωρούν ότι κάνουν αντίσταση στο κατεστημένο. Και ως δια μαγείας. όταν αποσύρθηκε το συγκεκριμένο εμβόλιο τα ΜΜΕ απέσυραν και τα σχόλια περί παρενεργειών.

Ερωτώ λοιπόν εγώ, όπως και εκατομμύρια άλλοι που είχαμε κάνει τον κύκλο των εμβολίων της συγκεκριμένης εταιρίας που μας έλεγε ότι ήταν ασφαλές και αποτελεσματικό ακόμη και στις μεταλλάξεις του ιού από την **Άλφα** μέχρι τη **Δέλτα**, γιατί

δεν μας έκαναν και την τρίτη δόση με το συγκεκριμένο ή τέλος πάντων να μας έδιναν και αυτήν την επιλογή;

Εύλογα συμπεραίνει κανείς ή ότι το εμβόλιο ήταν ανεπαρκές ή σκεπτόμενοι πιο πονηρά, επειδή ήταν πολύ φτηνό έκανε ζημιά στους ανταγωνιστές του και βρήκαν την δυσφήμιση σαν εύκολο τρόπο να το ξεφορτωθούν.

Εκεί που λέγαμε άντε να κάνουμε και την αναμνηστική δόση να ξεμπερδεύουμε, σκάει η καινούργια μετάλλαξη του ιού, η Όμικρον, άντε πάλι οι θεωρίες αν και πόσον μας προφυλάσσουν τα υπάρχοντα εμβόλια, άντε πάλι το μούδιασμα και ο προβληματισμός ο δικός μας. Βγήκε και ο Πρωθυπουργός και μας είπε ότι οι 60ρηδες και πάνω είναι υποχρεωμένοι να εμβολιαστούν, διαφορετικά έχει πρόστιμο 100 ευρώ το μήνα για την ενίσχυση των νοσοκομείων (!).

Το έχουν τερματίσει εκεί πάνω στον Όλυμπο και αμολούν αστροπελέκια για να φοβηθούν οι θνητοί.

Η απόφαση αυτή μάλλον έριξε περισσότερο νερό στο αυλάκι του σκεπτικισμού και αυξάνει τους οπαδούς του.

Αν από την πρώτη στιγμή ακολουθούσαν τις υποδείξεις των επιστημόνων και δεν προσπαθούσαν να καρπωθούν πολιτικά οφέλη, πιστεύω ότι θα υπήρχε μεγαλύτερο ποσοστό εμβολιασμένων αλλά και ορθότερη διαχείριση της όλης κατάστασης.

Ο εμβολιασμός είναι αναγκαιότητα, είναι το εργαλείο που ελπίζουμε ότι θα μας ξαναφέρει στην προηγούμενη κανονικότητα.

Τα πρόστιμα δείχνουν αυταρχισμό, για την αποδυνάμωση των νοσοκομείων αποκλειστικά φέρουν ευθύνη οι διαχειριστές της Κρατικής εξουσίας. Μιας και αναφέρουμε για πρόστιμα, κανείς τους δεν μας είπε πού διατέθηκαν τα έσοδα από τις παραβάσεις του ξεχασμένου πια 13033, στην υγεία ή στην καταστολή;

Από την μια εξάντλησαν όλη τους την αυστηρότητα για τους ανεμβολίαστους με ασφυκτική πίεση, από την άλλη έδωσαν πλήρη ελευθερία στους εμβολιασμένους, αδιαφορώντας για τις συστάσεις των επιστημόνων που έλεγαν για χρήση μάσκας από όλους, αυστηρότερα μέτρα προφύλαξης σε κλειστούς χώρους, αποφυγή συνωστισμού, τακτικούς προληπτικούς ελέγχους, δίνοντάς τους την ψευδαίσθηση ότι με το εμβόλιο έγιναν άτρωτοι. Με τον φόβο της καινούργιας μετάλλαξης Όμικρον πήραν μέτρα λίγες ημέρες πριν την Πρωτοχρονιά, με αποτέλεσμα να κλαίει ο κλάδος της εστίασης και των μουσικών. Ενώ η καθημερινή άνοδος των κρουσμάτων αυξανόταν με ιλιγγιώδη ρυθμό αποφάσισαν να ανοίξουν τα σχολεία. Τα παιδιά μεταδίδουν στους γονείς και παππούδες και τρίβουν τα χέρια τους στον ΕΦΚΑ, που ξαλαφρώνουν το σύστημα. Θα μου πείτε είσαι πολύ καχύποπτος. Και εγώ σας αντιλέγω, πιστεύετε ότι η πενθήμερη καραντίνα φτάνει για εκείνους που έχουν νοσήσει;

Ο φαύλος κύκλος αποδεδειγμένα οδηγεί σε αδιέξοδο, το τελευταίο γράμμα της αλφαβήτου, το Ωμέγα, ή θα είναι η τελευταία παραλλαγή του ιού ή το τέλος της ψυχικής υγείας μας.

Υ.Γ. Για να καταλάβετε πού έχει φτάσει το σύστημα υγείας προσπαθήστε να κλείσετε ραντεβού στον ΕΦΚΑ για γιατρό. Τηλεφωνικά δεν μπορείτε, θα σας πούνε να μπειτε στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ή να απευθυνθείτε στο λογιστή σας. Με αφορμή την αποφυγή συνωστισμού λόγω πανδημίας, βρήκαν την ευκαιρία να υψώνουν τείχη, η προσφορά των υγειονομικών υπηρεσιών θα έπρεπε να είναι προσιτή και άμεση. Φανταστείτε την ταλαιπωρία που έχουν υποστεί κυρίως οι ηλικιωμένοι αλλά και οι υπόλοιποι που δεν έχουν σχέση με το διαδίκτυο...

ΕΣΤΙ ΚΑΚΚΑΚΙΑ

Ο φίλος μου, ο Αλή

Αν κάποιος μου έλεγε να τον περιγράψω θα έλεγα ότι ήταν μικροκαμωμένος με ένα καχεκτικό σώμα που το στήριζαν δύο αδύνατα πόδια, με το στέρνο του ελαφρώς εξογκωμένο και μια κεφαλή που στηριζόταν πάνω από δύο ασύμμετρους ώμους. Το βλέμμα του σπινθηροβόλο, σου τραβούσε αμέσως την προσοχή. Κάπως έτσι πρωτογνωριστήκαμε, καλοκαίρι του 1993 στην General Camara του Σάντος της Βραζιλίας. Ήταν μια περιοχή πολύ κοντά στο λιμάνι που βρίσκονταν τα περισσότερα μπαρ, υπήρχαν και μικρομάγαζα που πουλούσαν διάφορα πράγματα πρώτης ανάγκης για τους ναυτικούς. Όταν έπεφτε το σκοτάδι ήταν πολύ επικίνδυνα να κυκλοφορεί κάποιος μόνος του στα σκοτεινά σοκάκια.

Ακούγοντάς με να μιλάω ελληνικά, με πλησίασε, με κοίταξε με το ιδιαίτερο βλέμμα του, μου άπλωσε το χέρι και μου είπε σε άπταιστα Ελληνικά, «Γεια σου, είμαι ο Αλή, κατάγομαι από την Περσία και αγαπώ τους Έλληνες γιατί μου έσωσαν τη ζωή». «Γεια σου και σένα» είπα ξαφνιασμένος σφίγγοντας του το χέρι διστακτικά. «Ό,τι βοήθεια χρειαστείς, ο Αλή θα είναι εδώ», συμπλήρωσε και η αδύνατη σιλουέτα του χάθηκε μες στο σκοτάδι.

Ρώτησα έναν ντόπιο και μου είπε την ιστορία του. Προερχόταν από εύπορη οικογένεια. Λίγο πριν αλλάξει το καθεστώς, στα δεκαοκτώ του, οι γονείς του τον προέτρεψαν να φύγει από τη χώρα γιατί κινδύνευε, εκείνοι δεν είχαν δυνατότητα να διαφύγουν. Έτσι κρύφτηκε σε ένα ελληνικό βαπόρι, δεν μπόρεσε να πάρει μαζί του συνάλλαγμα, τότε ήταν αδύνατον, κάποια χρυσά πήρε μόνο. Βγήκε λαθραία στην Βραζιλία. Το πλήρωμα τού παρείχε τα πάντα σε όλη τη διάρκεια του ταξιδιού και στο τέλος έκαναν έρανο μεταξύ τους και του έδωσαν ένα βοήθημα για τις πρώτες δύσκολες ημέρες. Είχε την ατυχία να είναι ο «κανένας», χωρίς χαρτιά, χωρίς πρόσβαση σε δουλειά, χωρίς καν να δικαιούται άσυλο σε μια χώρα που, αν και ήταν πλούσια σε φυσικούς πόρους, η πλειοψηφία των κατοίκων της ζούσε κάτω από το όριο της φτώχειας, φτιάχνοντας τεράστιες παραγκουπόλεις κοντά στα αστικά κέντρα, τις λεγόμενες *φαβέλες*. Ήταν όμως τυχερός επειδή το περιβάλλον που επιβίωνε είχε έναν ειδικό κώδικα αλληλεγγύης για τους ασθενέστερους. Τον είχε αποδεχτεί η τοπική κοινωνία, τον βοηθούσαν οι ναυτικοί, οι κοπέλες του λιμανιού και η εκεί ελληνική κοινότητα. Η καθημερινή του συνήθεια ήταν η επίσκεψη στο κτήριο που στεγαζόταν το Ελληνικό Προξενείο και το προξενικό λιμεναρχείο.

Από εκείνη την ημέρα, όταν έβγαινα έξω, ήξερα πού θα τον συναντήσω, ήξερα ότι με περίμενε, όχι αποκλειστικά εμένα, αλλά τον καθένα που θα τον έκανε να νοιώσει ότι είναι χρήσιμος, ότι είναι φίλος του, ότι τον έβλεπε σαν ίσο, δεν ζητούσε τίποτα, δεν παραπονιόταν για κάτι, δεν αρνιόταν την βοήθεια που του έδιναν. Είχαμε φτιάξει μια

σχέση προστασίας, εγώ του εξασφάλιζα το καθημερινό φαγητό, εκείνος χωρίς να το ξέρει μου εξασφάλιζε ασφάλεια, αφού ήξερα ότι όταν βρισκόταν δίπλα μου δεν με θα πείραζε κανείς.

Ένιωθα ότι είχα αποκτήσει έναν ιδιαίτερο φίλο. Άλλαξα πολλά βαπόρια, πολλά πληρώματα, όταν πήγαινα στο Σάντος όμως είχα το μόνιμο φίλο μου που με περίμενε να με ρωτήσει διακριτικά σχεδόν ντροπαλά αν ήθελα να με βοηθήσει.

Τα εννοούσε αυτά που έλεγε, θυμάμαι μερικά χρόνια αργότερα όταν ξαναβρέθηκα εκεί, είχα ξεμείνει από χρήματα και το συζητούσα με ένα φίλο. Ο Αλή το άκουσε, με πήρε παράμερα και μου έβαλε στο χέρι δέκα δολάρια, λέγοντας μου συνωμοτικά, «Από εδώ και μπρος αναλαμβάνω εγώ. Πάρε να πεις ό,τι θέλεις και αύριο θα σου ξαναδώσω άλλα». Δεν τα πήρα βέβαια αλλά τον εκτίμησα ακόμη περισσότερο, γιατί επιβεβαιώθηκα για τις προθέσεις του.

Την τελευταία φορά πού τον είδα ήταν καλοκαίρι του '12, έμαθα ότι το προξενείο μας είχε πετύχει από τις αρχές να του βγάλουν χαρτιά, ήταν θέμα χρόνου, επιτέλους θα ήταν μια υπαρκτή οντότητα, ίσως να κατάφερνε να ταξιδέψει εκεί που ονειρευόταν.

Αυτός ήταν ο φίλος μου ο Αλή, ο **λαθρεπιβάτης**. Σήμερα κάποιοι θα τον αποκαλούσαν λαθρομετανάστη, μιανό, ίσως και να τον απέφευγαν φοβούμενοι μήπως κολλήσουν κάποια αρρώστια, άλλοι δεν θα ήθελαν ούτε καν να τον βλέπουν γιατί θα τους χάλαιγε την οπτική τους εικόνα. Θα υπήρχαν βέβαια και εκείνοι που θα προσπαθούσαν να τον βοηθήσουν, εκείνοι που θα τον έβλεπαν σαν πλάσμα του θεού.

Εκείνο που αναζητούσε η αγνή ψυχή του, όπως όλοι οι κατατρεγμένοι, ήταν μια ζωή ειρηνική, μια οικογένεια, μια αγκάλη, ένα λιμάνι για απάγκιο.

Στα σημερινά δεδομένα της γειτονιάς μας, ο Αλή θα έμπαινε σε μια πλαστική βάρκα της κακιάς ώρας, στοιβαγμένος σαν εμπόρευμα από τα απέναντι παράλια, θα περνούσε το Αιγαίο και αν τελικά επιζούσε θα επιβιβαζόταν στις ακτές μας. Το Κράτος μας, κατά τα δυτικά πρότυπα, θα του προσέφερε τέσσερα θεόρατα ντουβάρια να βλέπει τον ουρανό αλλά να μην μπορεί να ονειρεύεται, ΠΡΟΚΕΚΑ θα έλεγαν τον χώρο διαμονής του. Θα παρέμενε εκεί «εσαεί», χωρίς άλλη επιλογή. Η τοποθεσία της φυλακής του θα δίχαζε τις τοπικές κοινωνίες αλλά για εκείνον θα ήταν αδιάφορο, έτσι και αλλιώς η κατάληξή του θα ήταν η ίδια. Εγώ, χωρίς να το ξέρω, ίσως να ήμουν «εν δυνάμει» ο δεσμοφύλακας του.

Εκείνο που ξέρω, γνωρίζοντας τον χαρακτήρα του, είναι ότι θα παρακαλούσε να έρθει γρήγορα η ώρα που θα άνοιγε τα φτερά του, όχι σαν οντότητα, αλλά σαν ελεύθερο πνεύμα μήπως και τελικά εύρισκε γαλήνη η ψυχή του.

Υ.Γ Κάποιοι συμπολίτες μας και δύο χωριανοί μας διώκονται γιατί εμπόδισαν να αποβιβαστούν τα μηχανήματα της ανάδοχης εταιρείας για την υπερδομή στο Θόλος. Να δείτε που σε λίγο οι Εθνοπατέρες μας θα ψηφίσουν τέτοιους νόμους που όποιος τους πάει κόντρα θα τον αφανίζουν.

Ε. Σ. Αργυρούδης

λαγκαδούσικα.gr

Και του χρόνου, και μη χειρότερα

της Βίκυς Γεωργούλη

Ε θεία, τώρα που ήκαμες το εμβόλιο θα 'ρτεις μαζί μας στο χορό, τον αποκριάτικο, του Συλλόγου, ισιακάτω στην παραλία, σου εκράτησα θέση δίπλα μου. Έτσι μου 'πενε η ανιψιά μου που πάντα με νοιάζεται και μ' έχει στο νου της, το χρυσούδι μου. Μα εγώ ακόμη το σκέβομαι, να πάω ή να μην πάω. Δεν θέλω να τηνε κακοκαρδίσω, μα διάθεση πολλή εν έχω. Πού παλιά, που εντυνούμουνε μέχρι να πεις κύμινο, άνοιγα την κασέλα κι ό,τι ρούχο έβρισκα το κοτσάριζα, ήβαζα και μια κάλτσα νάιλο στη μούρη κι άθρωπος δε με γνώριζε. Επήαινα με τους άλλους τους κουδουνάτους, εμπάιναμε στα σπίτια και στρογγυλοκαθόμασταν άλαλες και βουτάγαμε τα χέρια μας στα στραγάλια. Τι τραγούδι και τι χορός εγινούντανε από το τίποτα. Άλλα χρόνια, όμορφα κι απλά, φτώχια είχαμε όλοι μας, σαν και τώρα, μα τώρα είναι αλλιώς. Τώρα τα θέμενε όλα μας, εγεμώσαμε τα σπίτια μας με άχρηστα πράματα μόνο να πιάνουνε τόπο. Έχομε τηλεόραση σε κάθε δωμάτιο. Ν' ακούμενε και να συγχιζόμαστε. Πόλεμος εκειδά στην Ουκρανία, πρόσφυγες οι αθρώποι πάλι, μα ευτυχώς ετούτους τους καλοδέχουνται εις τας Ευρώπας, βλέπεις δεν είναι μαυριδεροί σαν τους άλλους που ήρτανε από τον πόλεμο της Συρίας και του Αφγανιστάν. Λες και μπροστά στο Θεό δεν είναι όλοι ίσοι, πρέπει βγάζουνε τις ταυτότητές τως να δείχνουνε. Κάθε βράδυ ανάβω το καντηλάκι εκειδά στα κονίσματα και προσεύχουμαι να 'χει όλου του κόσμου τα παιδιά γερά, να σταματήσει ευτή η λωλάδα, γιατί φόβος μεγάλος με βαστά, εν έχω κι εμπιστοσύνη στο γκουβέρνο, ικανούς τους έχω να στείλουνε τα παλικάρια μας στον πόλεμο, σάμπως τα δικά τους θα πάνε για να τους νοιάξει; Οι ειδήσεις μάς βομβαρδίζουνε από το πρωί ως το βράδυ, την αλήθεια κανείς δεν την ξέρει, είναι η πρώτη που πεθαίνει σ' έναν πόλεμο. Κι αν πεις το άλλο; Κι εδεκείνο μ' αρρώστησε πολύ. Που πήγε ευτό το τσογλάνι και σκότωσε την κοπέλα

στη Σαλονίκη κι άφηκε ορφανά τα παιδιά της. Κι εμείς οι Χιώτες είμαστε ήσυχοι αθώοι, ούτε ξύλο ρίχνουμε ούτε σκοτώνουμε τον κόσμο τον αθώο. Ήρτε μια γειτόνισσα και μου 'λεγενε πως ευτός ήτανε παιδί της εκκλησιάς, καλό παιδί, πως έσιαξε έναν σταυρό στη Μετιλήνη, πως βοηθούσε στις φωτιές και της έμπηξα τη φωνή. Εγώ άλλα ήκουσα, της είπα, πως μ' όποια γυναίκα ήτανε την εξυλοφόρτωνε και τονε φοβόντουσαν όλες, τον είδες μωρσύ πως ήτανε, της είπα, αντί να τρομπάρει το μυαλό και την καρδιά του μ' αγάπη και σεβασμό εφούσκωσε τα μπράτσα του με δύναμη, έτσι είναι τα καλά παιδιά; Τι να το κάνω που εκουβάλαγε τις εικόνες; Δεν τον είδες μαζί με τον χρυσαυγίτη το βουλευτή, δεν ηξέρεις πως ευτούς τους καθοδηγεί το μίσος; Κάτι πήγε να μου πει να τονε δικαιολογήσει και τότε εφόρτωσα πιο πολύ. Τα παλικάρια κι οι Τιτάνες δεν σηκώνουνε χέρι στις γυναίκες και στους αδύναμους, οι ήρωες δίνουνε το καλό παράδειγμα σιωπηλά, δεν φωτογραφίζονται για να δείξουν το έργο τους τάχα μου τάχα μου, είδες κάνα γιατρό στα νοσοκομεία να κοκορεύεται που κάμνει διασωληνώσεις στα ράντζα των διαδρόμων, σώζουνε βουβά τους ανθρώπους, δε μιλάνε σ' εδευτό το φείπουκ . Τέτοια της είπα κι ήβαλε την ουρά στα σκέλια κι ήφυε, θε να ξανάρτει ας έρθει, τη γνώμη μου θα τη λέω της αρέσει δεν της αρέσει. Εγέμισεν ο κόσμος νταήδες, α στο διάβολο τους εσυχάθικα πια. Τώρα που το καλοσκεφτομαι θα πάω στο χορό, ν' αλλάξει κι η διάθεση μου, να δω και καμιά φιλονάδα μου να τα πούμενε κομμάτι. Εκλειστήκαμε στα σπίτι μας απέ το φόβο, εκλείσαμε τη θέρμαση με τούτες τις ακρίβειες, τυλιγμένες με μποξάδες και μπατανίες έχομε την τηλεόραση να μας πιπιλά τη ζωή και να μας αρρωσταίνει το μυαλό. Θα πάω κι άμα με βαστούν τα ποδάρια μου θα ρίξω κι έναν χορό. «Τούτες οι μέρες το 'χουνε, τούτες οι εβδομάδες, να τραγουδάνε τα παιδιά, να χαίρουντ' οι manάδες». Και του χρόνου και μη χειρότερα

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Λαγκάδας «Κυδιάντα» εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια στην οικογένεια του Στέλιου Καμπούρη και της Ειρήνης Αργυρούδη για την απώλεια της μητέρας τους και γιαχιάς, Αγγελικής Καμπούρη.

Τρεις γενιές με συντάξεις... και μετά;

του Μανώλη Κάλλα

Οι παππούδες και οι γιαγιάδες γεννήθηκαν την τελευταία δεκαετία του 19^{ου} αιώνα. Η μάνα και ο πατέρας μου την τρίτη δεκαετία του 20^{ου} αιώνα. Εγώ την 6^η δεκαετία του 20^{ου} αιώνα. Κάθε σαράντα χρόνια είναι, λένε, άλλη γενιά.

Οι παππούδες λοιπόν γεννηθέντες την Τουρκοκρατία, έζησαν την απελευθέρωση από τους Τούρκους, έζησαν δυο παγκόσμιους πολέμους... Ταλαιπωρημένες γενιές. Ο ένας παππούς (εκ μητρός) ήταν 7 χρόνια στρατιώτης, Α' παγκόσμιος πόλεμος και εκστρατεία Μ. Ασίας. Είχε καΐκι (την περαμάτα Ευγενία) και έκανε εκεί την συντάξιμη υπηρεσία του. Ο άλλος (εκ πατρός) παππούς ήταν από τους πρώτους Κυδιαντούσους που πήγαν σε ποντοπόρα πλοία. Φτυάρισε και φτυάρισε κάρβουνο σε θερμοστές στα στόκολα. Δεν δούλεψε σε λαγκαδούσικα καΐκια. Πήγαν και οι δυο σύνταξη του ΝΑΤ, επωφελήθηκαν της υγειονομικής ασφάλειας και έζησαν ως συνταξιούχοι αξιοπρεπώς, αποσυχαριάζοντας και τα εγγόνια τους.

Στη διάρκεια των γυμνασιακών μου χρόνων, κάθε μήνα η γιαγιά μου κατέθετε, από την σύνταξη της των 800 δραχμών, ένα πενήντάρικο αποσυγχάριασμα, στον ταχυδρόμο, στο βιβλιάριό μου του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου. Το βιβλιάριο ήταν το βραβείο μου στην έκθεση για την αποταμίευση στο Δημοτικό.

Ο πατέρας μου δούλευε στα καΐκια από τα δώδεκά του, όταν τελείωσε το Δημοτικό. Πήγε στη Μέση Ανατολή το 1942, πολέμησε στο Ελ Αλαμείν και με τον Ιερό Λόχο στο Ρίμινι, στην Ιταλία. Απολύθηκε μετά από τέσσερα χρόνια στη διάρκεια του εμφυλίου πολέμου. Ξαναδούλεψε στα καΐκια και μετά σε βαπόρια. Βγήκε λαθραία στην Αμερική δυο φορές και, όπως συνηθιζόταν τότε, δούλεψε στις μπογιές. Σε μια έφοδο-έλεγχο του εμιγκρέισον (υπηρεσία αμερικάνικη για τους λαθραίους μετανάστες) έπεσε και σκοτώθηκε, λόγω της βιασύνης τους να κρυφτούν, από τη σανίδα-αναβατόριο ένας Πορτορικάνος φίλος του. Έβαφαν δίπλα-δίπλα μια γέφυρα. Από τότε αγάπαγε τους τριτοκοσμικούς, τους φτωχούς και τους κατατρεγμένους του κόσμου. Και για την ιστορία, την πρώτη λοιπόν φορά στην Αμερική έστειλε του παππού 500 δολάρια να επισκευάσει το σπίτι για να έρθει να παντρευτεί. Ήταν τότε, τον Απρίλη του 1953, που ο Μαρκεζίνης έκανε υποτίμηση της δραχμής και το δολάριο από δεκαπέντε δρχ. πήγε στις τριάντα. Έτσι αυγατίσθηκαν τα δολάρια στο διπλάσιο καλύφθηκαν τα έξοδα της επισκευής, ήρθε ο πατέρας μου, παντρεύτηκε τη μάνα μου και έκαναν την αφεντομουτσουνάρα μου. Χαρακτηρίζω τον εαυτό μου σαν παιδί της υποτίμησης του Μαρκεζίνη.

Ξαναπήγε δεύτερη φορά λαθραία στην Αμερική στο 1959 που ήταν η κρίση στα βαπόρια. Συνολικά τρία χρόνια λαθραίος στην Αμερική. Και για την ιστορία... Μάζευα πριν κάποια χρόνια ελιές. Την ώρα του καφέ άνοιξα το θερμός και άναψα τσιγάρο. Ο γείτονας που μάζευε και αυτός παραδίπλα έρχεται και μου γυρεύει τσιγάρο. Ήξερα ότι ήταν άρρωστος αλλά η φωνή και τα μάτια του είχαν ένα παρακαλετό που του έδωσα. Του έβαλα καφέ και κάτσαμε στην πέτρα να φουμάρουμε. Άρχισε να εξιστορεί. Το '60 νιόπαντρος μπαρκάρισα με τον πατέρα σου, ναυτάκι εγώ, λοστρόμος εκείνος. Πήγαμε και άλλοι νιόμπαρκοι με το ποστάλι

στην Ιταλία. Πήγαμε στο βαπόρι. Το βράδυ σαν πήγαμε να κοιμηθούμε, μιλιούνια οι ποντικοί, να μας φάνε ζωντανούς. Δεν κλείσαμε μάτι, να παλεύουμε όλη τη νύχτα. Το άλλο πρωί πάει ο πατέρας σου στο δεύτερο να κάνει παράπονα. Αυτός τον απέτρεψε απειλώντας τον. Για κάμποσες μέρες, επειδή η κατάσταση δεν γινόταν ζάφτι, ο πατέρας σου πήγε και το είπε στο λιμεναρχείο. Οι λιμενικές αρχές επιλήφθηκαν του θέματος, μας πήγαν σε ξενοδοχείο και ήρθε το συνεργείο να κάνει φουμικέϊσον (απεντόμωση). Όπως καταλαβαίνεις καθυστέρησε το καράβι και τη χρώσταξαν του πατέρα σου. Μέχρι την Αμερική που πήγαμε ο δεύτερος δεν του 'δινε τσιγάρα. Εγώ που ήξερα πόσο μανιώδης καπνιστής ήτανε, το είπα στους άλλους και του δίναμε από το δικό μας μερτικό.

Δούλεψε λοιπόν ο πατέρας μου στα βαπόρια, σαν ναύτης, λοστρόμος, μαραγκός, μέχρι το 1979. Πήρε τη σύνταξή του, έζησε αξιοπρεπώς 10 χρόνια ως συνταξιούχος και άλλα 17 χρόνια η μάνα μου. Στην αρρώστια της η μάνα μου έπρεπε να πηγαίνει πυκνά συχνά στο νοσοκομείο για αλλαγές. Κάθε φορά μου 'λεγε: «Τα βιβλιαράκια Υγείας του ΝΑΤ τα πήραμε, γιε μου;» Ναι, ρε μάνα. της έλεγα. «Άμα δεν τα 'χαμε κι αυτά, θα αφανιζούμαστε. Από την πόρτα θα βγαίναμε ή από το παραθύρι; Για σκέψου ότι οι γιαχιάδες και ο παππούδες μου δεν έπαιρναν σύνταξη και οι γιοι έβγαζαν το μερδικό τους από τη δούλεψη του καϊκιού. Εσύ, γιε μου, θα πάρεις σύνταξη, ε;».

Γιατί τα θυμήθηκα τώρα όλα τούτα; Γιατί πρόσφατα οριστικοποιήθηκε η σύνταξη μου. Σκέπτομαι τα παιδιά μου –πόσο μάλλον τα παιδιά τους – αν θα πάρουν σύνταξη με τούτη την εργασιακή λαίλαπα. Δεν υπάρχουν πλέον εργαζόμενοι. Υπάρχουν απασχολήσιμοι με σπαστά ωράρια. Χρονική αύξηση του εργασιακού βίου και ταυτόχρονα μείωση των συντάξιμων απολαβών. Ελάχιστοι πλέον θα καταφέρνουν να θεμελιώνουν συνταξιοδοτικά δικαιώματα. Η γενιά μου μαζί με τα άλλα, από ό,τι φαίνεται, θα αφήσει συντρίμια το κοινωνικό κράτος. Αυτό που μας άφησαν οι πατεράδες και οι παππούδες μέσα από πολύ πιο δύσκολες συνθήκες.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΝΑΥΤΙΚΟΝ ΑΠΟΜΑΧΙΚΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ

ΔΙΠΛΩΜΑ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Αριθμός Μητρώου Συνταξιούχου 16161

Αριθμός Μητρώου Έργατου Θαλάσσης 10174 Σ

Συμφώνως προς τὰς διατάξεις τῆς περὶ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου ἐγκυροῦσας νομοθεσίας,

ΑΠΕΝΕΜΗΘΗ

διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 553 τοῦ ἐτους 1962 Ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ναυτικοῦ Ἀπομαχικοῦ Ταμείου, εἰς τὸν Γεώργιον

μηναία σύνταξις Δραχμῶν ΧΙΛΙΩΝ ΕΚΑΤΟΥ ΕΞΗΚΟΝΤΑ ΟΠΤΑ

(Ἀριθ. 1167)

Πληρωτὰ ἀπὸ τῆς Ἀκαδημίας 1962

Παραεὺς τῆ 19 Ἰανουαρίου 1962

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΠΑΡΟΧΩΝ

[Handwritten signature]

Ο ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ ΠΑΡΟΧΩΝ

[Handwritten signature]

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

[Handwritten signature]

ΑΝΤΙΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ (Δ.Ε.) Η ΑΝΤΙΤΑΜΑΡΧΗΣ

Κυδιάντα για ιδάντα

Δεν τα άκουσα από παλιές διηγήσεις. Τα έζησα και τα βίωσα στα παιδικά μου χρόνια στον Κορυδαλλό. Τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του πενήντα '50. Οι τότε διαβιούντες από την μεγάλη παροικία των Κυδιαντούσων και Λαγκαδούσων της Αττικής, τα πρώτα χρόνια, μαζευόμαστε στην "αλάνα", έξω από το σπίτι του αξέχαστου θείου Ανέστου Στάθη. Μια απίστευτα μεγάλη παρέα τριακοσίων και πλέον ανθρώπων. Από πολύ ενωρίς, από κάθε μεριά της Αττικής γης, συγγενείς, φίλοι και συγχωριανοί μας, ερχόντουσαν στο "Κουτσουκάρι" (σημερινός Δήμος Κορυδαλλού) για να διασκεδάσουν την ξεχωριστή ημέρα της Καθαρής Δευτέρας. Δεν υπήρχαν πολλοί τρόποι τότε εκτός από το λεωφορείο ή τα πόδια. Έστρωναν κατάχαμα στη γη τις "κουρελούδες" κι από πάνω τα τραπεζομάντιλα και τα φαγητά τους. Απαραίτητα συντρόφευαν την παραδοσιακή λαγάνα οι χιώτικες ελιές (κουρμάδες). Ταραμοσαλάτα. Φασόλες βραστές σαλάτα και απαραίτητως τουρσιά, ρόκα και κάρδαμο και άφθονη ρετσίνα. Δεν ήθελαν και πολλά για να αρχίσει το νταβαντούρι. Ξεκινούσαν με αστεία. Απίθανα παιχνίδια. Έκαμναν ό,τι έκαναν στο χωριό τους, την Κυδιάντα της Χίου.

Πρώτοι που έκαναν την αρχή να ντυθούν "κουδουνάτοι", ήταν ο γιγαντόσωμος παππούς μου Κωνσταντής Μπουσσές, ο Ανέστος Στάθης, ο Γιάννης Καριάμης, ο μπάρμπα Αντώνης Πούλος. Τα όμορφα παιχνίδια τους περιελάμβαναν μουντζουρώματα με φούμο - μαύρο λούστρο των παπουτσιών - κατακάθια του καφέ και ότι μπορεί να φανταστεί ο νους του ανθρώπου. Συνέχιζαν με τις Προσβολές, το Παπούτσι - Παλιοπάπουτσο, Δεν περνάς κυρά Μαρία, Πινακωτή, Αλάτι ψιλό - Αλάτι χοντρό, Μπιζ. Τονίζω, γέροντες και γερόντισσες με άσπρα μαλλιά, διασκεδάζαν και χαιρόντουσαν σαν παιδιά αυτή την ημέρα μαζί με τα

παιδιά και τα εγγόνια τους. Όλοι μαζί ένα σώμα. Μια ψυχή. Αγαπημένοι και αδερφωμένοι. Ποτέ μα ποτέ, όσα χρόνια κράτησε αυτό το έθιμο δεν έλαχε να συμβεί η παραμικρή παρεξήγηση ή κάτι το αναπάντεχο που να χαλάσει τη διάθεση ανθρώπου. Κάποια στιγμή ξεκινούσε ο παραδοσιακός χορός μας, ο "Αμπιδινός".

Ένας απέραντος αργόσυρτος κύκλος ανθρώπων πιασμένων αλά μπρατσέτα, με τον κορυφαίο, πάντα καλλίφωνο, να τραγουδά μόνος και οι υπόλοιποι να επαναλαμβάνουν. Θυμάμαι κάποτε που άνθρωποι από κάθε γωνιά της Ελλάδας, ήρθαν και κάθισαν τριγύρω από εμάς και απολάμβαναν την όμορφη διασκέδασή μας, ώσπου στο τέλος ξεθάρρεψαν και ενσωματώθηκαν μαζί μας.

Όταν οι "αλάνες" έπαψαν να υπάρχουν, κατ' επιθυμία του ζεύγους Βασίλη Πολυμέρη και Αργυρώς Μπουσσή, αυτή την σημαδιακή μέρα μαζευόμασταν όλοι οι χωριανοί στο σπίτι τους. Αδειάζαμε το σπίτι από όλα τα έπιπλα και τα κρεβάτια ώστε να υπάρχει άπλετος χώρος για κάθε είδους τρέλα και χορό. Θυμάμαι μια ατέλειωτη αλυσίδα ανθρώπων να χορεύει "Γιάνκα". Περνούσαμε μέσα από τέσσερα συνεχόμενα δωμάτια, συνεχίζαμε στα μπαλκόνια, από την εξωτερική σκάλα ανεβαίναμε στην ταράτσα, κατεβαίναμε και συνεχίζαμε στο σπίτι, όταν ακόμα οι άλλοι ανέβαιναν. Όταν πλέον άρχιζε να νυχτώνει και οι μακρινοί έπρεπε να... αλαργεύουν, τότε ήταν το ξεφάντωμα μέχρι τελικής πτώσεως. Βάζαμε στο γραμμόφωνο αλλεπάλληλα χασαποσέρβικα, έως ότου και ο τελευταίος δεν μπορούσε να πάρει ανάσα.

Θα σταθώ στην Κυδιαντούσικη παραλαγή του γνωστού πλέον σκωπτικού αποκριάτικου τραγουδιού, που ακουγόταν ανελλιπώς σε κάθε συνέντευση αυτές τις ημέρες.

Ένα γέρο-γεροντάκι
Μ' ένα άσπρο γαδουράκι.
Είχε πούτσους φορτωμένους
Και καλοδεματιασμένους

Ήρτανε οι παντρεμένες
Πήραν από δυο οι καημένες
Τρέξανε κι οι λεύτερες
κι' επήραν από τέσσερες

Μα μια χήρα παπαδιά,
Δεν επρόκαμε καμιά.
Βρε παιδιά, βρε παλικάρια
Για τινάχτε τα τσουβάλια

Και τινάζουν τα τσουβάλια,
Πέφτει μια με δυο κεφάλια
Τούτηνα είναι για μένα
Πουν τα μέσα μου καμένα

Θεωρώ αξιοσημείωτο να τονίσω ότι τα πρώτα χρόνια ακούγονταν πάρα πολλά Κυπριακά τραγούδια, τα οποία είχαν ενσωματώσει στα ήθη τους από την παραμονή τους οι χωριανοί μας, σαν πρόσφυγες στο νησί της Αφροδίτης.

Τώρα που πέρασαν τα χρόνια, θεωρώ ολέθριο σφάλμα μου το ότι δεν κατέγραφα κι άλλα στιχάκια σκωπτικά και άκρως τολμηρά που όμως ήταν ενταγμένα στο μεγάλο ξεφάντωμα πριν την μεγάλη νήστεια της Σαρακοστής, πριν ακόμα η "Καράβα με τη Γουρούνα γυρίσουν πόρτα - πόρτα για να μαζέψουν τα απαγορευμένα προς βρώση τρόφιμα, ώστε να μην πασκάσει κανένας πριν την ώρα του. Ο Χιώτης χαρακτηρίζεται από το εύθυμο και τίμιο του χαρακτήρα του. Το χιώτικο πείραγμα είναι ένα διαρκές παιχνίδι λόγου - αγάπης - σκέψεις ανάμεσα σε αδερφό προς αδερφό, φίλο προς φίλο, που περιέχει μόνο καλαμπούρι και σεβασμό χωρίς καμία επιθυμία προσβολής ή μείωσης του άλλου.

Στο παιχνίδι των στίχων αρχίζει να τραγουδά ο κορυφαίος του χορού και ακολούθως κατά σειρά ένας ή μία του ανταπαντούν συνεχίζοντας να πλέκουν εγκώμια ή να τον "στολίζουν" με ψεγάδια. Παιχνίδι μνημείων λόγου νοστήμιζε την ζωή των προγόνων μας αλλά δεν άντεξε στο βάθος των χρόνων. Σας παραθέτω ένα μηδαμινό δείγμα αυτών των στίχων, με σεβασμό και αγάπη, αφού προηγουμένως ζητήσω ανοχή λόγω της ημέρας και την κατανόησή σας.

Μπροστινέ μου που χορεύεις
να σε δω να βασιλεύεις.

Μπροστινέ μου που χορεύεις
να σε δω να γουρουνεύεις.

Με του σιαλιάκου το ζουμί
να σου ξυρίσω το μουνί.

Του μουνιού σου το γλωσσίδι,
μου 'ριξε κλωτσιά σ' αρχίδι

Ο μπροστινός που τον τραβά
να ήταν αδερφός μου.
Μα πάλι τονε αγαπώ,
κι ας είναι ξάδερφός μου.

ΚΑΛΗ ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Η παλιά μας πόλη

Τα κιάλια

Ο δάσκαλος Γιώργος Χρήστου θυμάται...

Τη manía να βλέπω με τα κιάλια την απέκτησα στην παιδική μου ηλικία, όταν έβλεπα τα ψεύτικα κιάλια που πουλούσαν οιπραματευτάδες στα πανηγύρια. Κυριολεκτικά κολλούσα όπου έβλεπα τα κιάλια αυτά, με τα οποία φυσικά δεν έβλεπες μακριά. Εγώ όμως τα ήθελα πολύ και έκανα αιματηρή οικονομία για να συγκεντρώσω το ποσό που χρειαζόταν. Άσε που τα κρεμούσα στο λαιμό μου σαν τον ...Ρόμελ, και καμάρωνα σα γύφτικο σκεπάρνι.

Σαν ήρθα λοιπόν στην Λαγκάδα και έβλεπα πως οι ναυτικοί μπορούσαν να φέρουν εξαιρετικά πράγματα από τα ξένα μέρη, το μυαλό μου πήγε στο παιδικό μου κόλλημα, τα κιάλια. Έλα όμως που λόγω αρχών δεν έπρεπε να ζητήσω να μου φέρουν κάτι τέτοιο. Δεν ήθελα να θεωρήσουν ότι εκμεταλλευόμουν τη θέση μου.

Τα χρόνια πέρασαν, τα κιάλια δεν τα απέκτησα, έφυγα από την Λαγκάδα και ξαφνικά μια μέρα βρέθηκε μπροστά μου η Ματρώνα Αποστολίδη, τότε σπούδαζε στη Μυτιλήνη δασκάλα. Η έκπληξή μου ήταν μεγάλη μόλις συναντηθήκαμε κι αφού της έδωσα τη διεύθυνσή μας ήρθε ένα απόγευμα να μας δει. Χαρήκαμε που την είδαμε στο σπίτι μας γιατί είναι γνωστή η τρέλα των δασκάλων, να τους θυμούνται οι μαθητές τους και να τους επισκέπτονται.

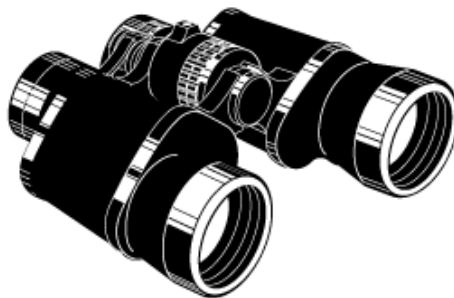

Η χαρά μας και ο ενθουσιασμός μας από αυτή την επίσκεψη έγινε μεγαλύτερη, αφού μάθαμε νέα μαθητών και φίλων μας από το χωριό που υπηρετήσαμε τόσα χρόνια. Τόλμησα λοιπόν ν' αφηγήσω τις αρχές μου, αφού τώρα πια δεν ήμουν δάσκαλος στην Λαγκάδα και να την παρακαλέσω να πει στο Θείο της, τον Γιώργο Κούνουπα, με τον οποίο είχα το θάρρος, να μου φέρει ένα ζευγάρι κιάλια, αληθινά αυτή τη φορά. Να πω εδώ πως μπορούσα να αγοράσω και από την Ελλάδα, αλλά πίστευα πως επειδή οι ναυτικοί ήξεραν απ' αυτά λόγω της δουλειάς τους θα μου έφερναν τα καλύτερα. Μου υποσχέθηκε η Ματρώνα πως θα μεταβιβάσει την επιθυμία μου.

Ήρθε λοιπόν ύστερα από καιρό κουβαλώντας την πολυπόθητη για μένα παραγγελία. Ντράπηκα και δε χοροπήδησα από τη χαρά μου. Όταν δε τα δοκίμασα, είδα πως αυτά ακριβώς ζητούσα. Έβλεπες μακρινά αντικείμενα σαν να ήταν δίπλα σου. Βέβαια μου είπε πως αυτά τα έφερε ο πατέρας της, γιατί μάλλον τον βρήκε πιο ...εύκαιρο.

Τα είχα για χρόνια μες το αυτοκίνητο για να τα χρησιμοποιώ στα ταξίδια μας με το βαπόρι ή σε εκδρομές. Ώσπου ένα πρωί, τελευταίες μέρες στη Θεσσαλονίκη, όπου βρεθήκαμε για να μαζέψουμε την οικοσκευή της κόρης μου Βαλαντούλας, που σπούδαζε εκεί, πήγα να πάρω το αυτοκίνητο και βρήκα το τζάμι του οδηγού σπασμένο και τα κιάλια, όπως και μια Ρώσικη φωτογραφική ZENITH, πολύ καλή, εξαφανισμένα.

Μαχαιριά να μου 'δινες, σταλαματιά αίμα δε θα 'βγαζα. Για τη φωτογραφική μηχανή δεν με πολυένοιαξε, όσο για τα κιάλια. Βέβαια, ξαναπήρα κιάλια, αλλά τόσο καλά σαν αυτά τα ναυτικά δεν ήταν.

ΛΟΓΟ...

ΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

Γράφει η

Ματρώνα Αποστολίδη

Να χαρώ εγώ συρφετό

Κουτροβαλιστά τηνε πήρα τη σκάλα. Την εσωτερική, από πάνω μέχρι κάτω. Σκαλοπάτι που να μη μετρήσω δεν άφηκα. Στο τελευταίο μου 'φυγ' η ζωή, με το κρακ στο σβέρκο. Πριν την ώρα μου, σκάρτα τα εξήντα. Να ξαραχνιάσω ήθελα και πάτησα στην κουπαστή. Η επίσημη πρώτη μου ήτανε, δεν το 'χα ξανακάνει. Έλεγα πως θ' αντέξει, δεν άντεξε. Μ' έφαγ' η πάστρα κι η αλουμινένια σκάλα, η σπαστή, που ήταν όξω. Είπα να γλιτώσω τα ανέβα-κατέβα και τα έμπα-έβγα, τελικά γλίτωσ' η αράχνη της σοφίτας, άδικια η ώρα που την πήρε το μάτι μου βραδιάτικα.

Και να 'μαι τώρα στο ντιβάνι, ξαπλωμένη ανάσκελα, με τα χέρια κρεμασμένα και τα μάτια ορθάνοιχτα. Κάμετε τόπο για το χάρο, αφορισμένοι, τι κάτσατε όλοι από πάνω μου και περιμένετε το γιατρό. Να σας πει τι, τεζαρισμένη είμαι. Παπά φωνάξτε να με διαβάσει, να πάρει κι η ψυχή μου τον ανήφορο, να μη σας βλέπω.

Δες φάτσα ο τεθλιμμένος σύζυγος, σύγκορμος κι αλάκερος τρέμει. Για μια φορά στη ζωή του εσυγχίστηκε. Αυτός με βρήκε, άκουσε τα απανωτά ντουπ, ντουπ, ντουπ την ώρα που αφόδευε. Δεν κάμνει κι άλλη δουλειά, βάζει από πάνω, βγάζει από κάτω. Χαλάστρα του 'καμα, έμεινε κι η εφημερίδα στη μέση. Μισοβρακωμένος ξεμπουκάρισε απ' τον καμπινέ, σαν το σακί μ' άρπαξε και μ' έσυρε ίσαμε το ντιβάνι. Καλά και ήμουνα τελειωμένη, θα μ' αποτελείωνε. Μόλις μ' απόθεκε κι έσφιξε τα ζωνάρια του, έσκυψ' από πάνω μου να δει αν ανασαίνω. Φαίνεται πως δεν του 'ρθε καμιά ζέστα κι εκεί τον έπιασε το τρέμουλο. Για τα δικά μου νεύρα, που παίζανε τόσα χρόνια στο πλευρό του μαντολίνο, ούτε λόγος. Σενιαρισμένος πάντως βγήκε όξω κι έμπηξε μια φωνή στις νυφάδες μου από πάνω, τρέξετε κι η πεθερά σας εσκοτώθηκε.

Ήρθανε κι οι δυο, με τον αγέρα τους, βαρυπενθούσες, η μια με τη ρόμπα τη ρουμπινιά κι η άλλη με το κολάν το λαχανί. Σε σκοτωμό σας φωνάξανε, βρε σαχλοκούδουνα, δεν ξέρατε να βάλετε ένα ρούχο περιωπής απάνω σας; Τα πώς και τα γιατί ξέρατε να τα

ρωτάτε απ' τα μπαλκόνια αντί να τσακιστείτε να 'ρθετε. Σκέψου να 'ταν κι ανάγκη. Τι περιμένεις, η μεγάλη χαζή, η μικρή τσόκαρο. Ψωνίσαν' από κούπα οι γιοι μου, κι οι δυο. Όχι πως κι εκείνοι είναι τίποτα τζιμάνια, μετά Βαΐων και κλάδων τους έκαμα λαδάδες. Κατουρημένες ποδιές εφίλησα νά βρω να τους μπαρκάρω. Λείπουνε κι οι δυο, θα σκάσουνε σα μάθουνε τα χαμπέρια.

Να χαρώ εγώ συρφετό. Η χαζή πάει κι έρχεται και καταλέει σαν την κομμένη κεφαλή και το τσόκαρο βολεύτηκε στην πολυθρόνα με τη μαστίχα στο στόμα. Κατέβασε, μωρή, το ένα ποδάρι απ' τ' άλλο και φτύσε τη μαστίχα, σεβάσου το λείψανο, κι εσύ, χαζοβιόλα, βγάλε πια το σκασμό. Κι ο χήρος, μαρμαρωμένος κοιτά το άπειρο, παλιά του τέχνη κόσκινο. Κουνήσου, βρε. Για μια φορά στη ζωή σου κουνήσου, σήκωσε το τηλέφωνο και πάρε την αξαδέρφη μου, την Ξενιώ, να τρέξει, να κάμει καμιά δουλειά να σας συνεπιάσει, τόσοσ κόσμος θα 'ρθει.

Πού στα κομμάτια σε πέτυχα δεν ξέρω. Ξέρω δηλαδή. Με συνεπήρανε τα μαύρα μάτια σου που όταν τα είδα με ζάλισανε, καμένη η ώρα που σ' έφερε ο Σιδερός τότε στο νησί να κάμετε τα μπάνια σας παρέα, που ήσαστε μπαϊλντισμένοι από την εξεταστική στην Ανωτάτη Εμπορική. Εκείνος τηνε τελείωσε, εσύ πήρες μεταγραφή στην Ανωτάτη Παντρευτική, και Καθιστική μαζί. Όχι που θα κόπιαζες, μια χαρά ζώνον βρήκες, εμένα. Μια χαρά με γκάστρωσες και μια χαρά μ' έβγαλες στη δουλειά, ας είν' καλά ο Σιδερός. Τόσα χρόνια με 'χε στο μαγαζί με τα ηλεκτρικά να του σηκώνω τα τηλέφωνα, κι ας του το 'χανε τελευταία κομμένο, που πάνε κατά διαόλου οι δουλειές. Εκείνος, βρε, κατάλαβε τη λούμπα που άθελά του μ' έριξε, μόνο εσύ έκανες πως δεν καταλάβαινες πώς να με βγάλεις, ήσουνα άτυχος που δεν έβρισκες δουλειά. Αλλά και πώς ν' ανοίξει η τύχη σου, ρούχα είχες, παπούτσια είχες, τα χαρτζιλίκια πέφτανε, ήθελες και τίποτ' άλλο; Θα μου πεις, γιατί τόσα χρόνια δε σου 'δωκα την πορτιά να πας από κει που 'ρθες. Γιατί δεν ήθελα να γυρίσει η μάνα μου και να μου πει «είδες που σου τα 'λεγα;». Μου τα 'λεγε, «πού πας να μπλέξεις, ξέρεις;, μάθε πρώτα και μετά κάμε ό,τι θες, πρόσεχε τουλάχιστον ήμπα και πέσεις μαζί του και σε γκαστρώσει». Ούτε πρόσεχα ούτε ήξερα κι όταν έμαθα ήταν αργά. Ήρθανε τα δίδυμα, είπα να σε βαστήξω για γκουβερνάντα. Ούτ' αυτό, βρε χαραμοφάη. Εσύ ήσουνα στα προποτζίδικα κι αυτά στον αυτόματο κι ούτε δελτίο έβγαλες ποτέ ούτ' αυτά πάψανε να κουτουλούνε το ένα τ' άλλο δώδεκα χρόνια στα σχολειά. Τώρα να σε δω.

Μήτε τα πράματά σου, βρε. Κοίτα, κι αυτά πεταμένα καταής, παπούτσια, κάλτσες, σακάκι, μπλούζα στη σειρά, μη δεν έβρισκα πού κάθεσαι και θρέφεις κώλο. Ένας να τα μαζέψει; Μπα, νιρβάνα. Προσέχετε κι οι τρεις μην κοπείτε. Θα 'ρθει η Ξενιώ.

Άραγε θα της κόψει κι αυτηνής να μην κουβαλήσει τιμής ένεκεν και τη μάνα της; Τσίρκο θα κάμει το ξενύχτι μου η θεία η Μητσούλα. Θα ξεχάσω πέρσι στις μάνας μου την κηδεία που τηνε κάτσανε δίπλα μου στην εκκλησιά, Βούδας ίδιος, ακούνητη, αμίλητη

κι αγέλαστη, χαμπάρι πως πέθανε η αδερφή της. Μόνο κάποια στιγμή που της ήρθε μια αναλαμπή γύρισε και με ρώτησε, «Ε, Βούλα, πώς κλαις, κρομμύδια εκαθάριζες;» Από παντού τα χτυπήματα, πού είναι κι αυτός ο γιατρός, να μου κλείσει τουλάχιστον τα μάτια. Α, και πού είσαι, χαμένε, να πεις στην Ξενιώ πως σ' έβγαλ' αφ' τον καμπινέ. Θα καταλάβει από πού ν' αρχίσει.

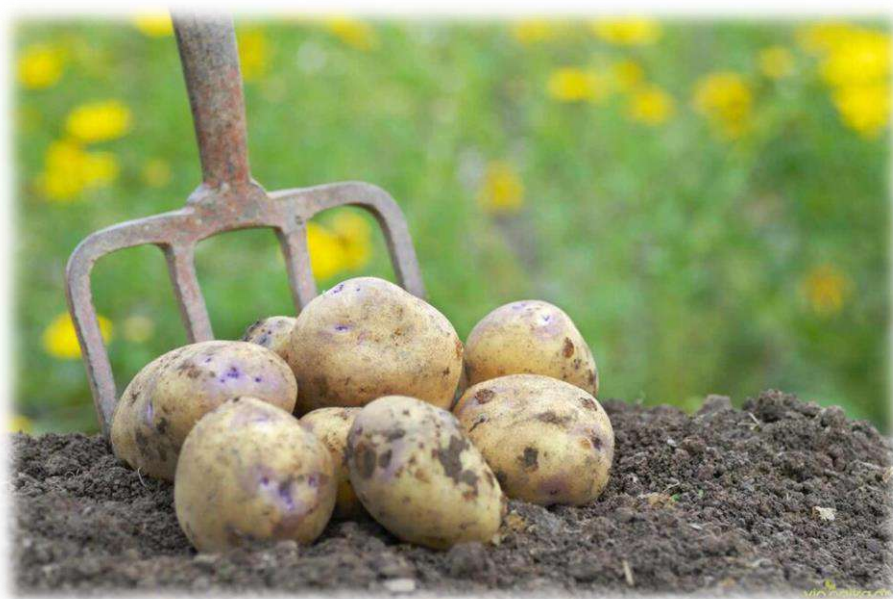

Συλλογικός μπαξές

Εποχή για γεώμηλα

Γεώμηλο, ήταν η πρώτη ελληνική ονομασία της πατάτας, όπου τα συνθετικά της λέξης γαία και μήλο, μας ορίζουν ακριβώς, ότι η πατάτα είναι ο «καρπός» που εμφανίζεται μέσα στη γη. Από την άλλη το επιστημονικό της όνομα είναι Στρύχον το κονδυλόρριζον με λατινική ονομασία *Solanum tuberosum* της οικογένειας *Solanaceae*.

Στις αρχές του Μάρτη, ερασιτέχνες και επαγγελματίες αγρότες θα σπεύσουν να προμηθευτούν «πατατόσπορο» για να φυτέψουν στους αγρούς τους. Τι είναι όμως ο **πατατόσπορος**; Είναι οι κόνδυλοι εκείνοι που κυρίως προορίζονται για την παραγωγή βρώσιμης πατάτας. Προέρχονται από φυτά μεγαλωμένα από εξειδικευμένους και έμπειρους παραγωγούς, που υπόκεινται σε αυστηρούς ελέγχους ειδικών φορέων, σε όλα τα στάδια ανάπτυξης τους. Οι κόνδυλοι αυτοί είναι απαλλαγμένοι από ασθένειες και φέρουν όλα εκείνα τα χαρακτηριστικά της ποικιλίας που εγγυώνται τη μεγαλύτερη δυνατή παραγωγή.

Σίγουρα, θα έχετε προσέξει ότι σε κάθε σακί πιστοποιημένου πατατόσπορου υπάρχει ένα «ταμπελάκι», άλλοτε λευκό και άλλοτε μπλε. Τι σημαίνουν άραγε;

- **Λευκό ταμπελάκι - κλάση Elite** ή αλλιώς βασικός πατατόσπορος, είναι εκείνος που προορίζεται για τη παραγωγή πιστοποιημένου πατατόσπορου. Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για τη παραγωγή βρώσιμης πατάτας, με εξαιρετικές αποδόσεις.
- **Μπλε ταμπελάκι - κλάση A** είναι πιστοποιημένος πατατόσπορος που προέρχεται από τον βασικό (Elite) και προορίζεται για την παραγωγή βρώσιμων πατατών.

Οπότε επιλέγουμε πιστοποιημένο πατατόσπορο και όχι πατάτες που αγοράσαμε από τον μανάβη, αν θέλουμε να έχουμε την αναμενόμενη παραγωγή και ποιότητα.

Καλλιεργητικές Τεχνικές

Στις περιοχές που το κλίμα είναι δροσερό και γλυκό και τα εδάφη πλούσια σε θρεπτικά συστατικά (πλούσια σε κάλιο), βοηθούν τη μεγαλύτερη συσσώρευση αμύλου στην πατάτα και τη κάνουν πιο νόστιμη. Σε εδάφη που έχουν φτωχή αποστράγγιση ή είναι βαριά, όπως τα αργιλώδη, οι κόνδυλοι είναι συνήθως παραμορφωμένοι και έχουν ρωγμές. Αν και οι πατάτες μπορούν να καλλιεργηθούν σε ποικιλία εδαφών, οι πιο καλές αποδόσεις λαμβάνονται από εδάφη αμμοπηλώδη και αμμοαργιλώδη.

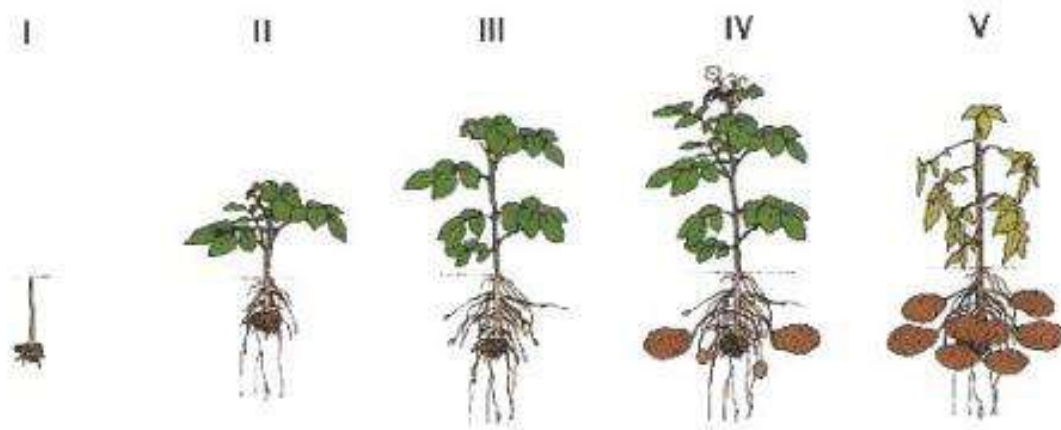
Πριν τη φύτευση της πατάτας στον κήπο ή το χωράφι μας, θα πρέπει να ακολουθήσουμε κάποιες βασικές οδηγίες προετοιμασίας του εδάφους για καλλιέργεια:

Απομακρύνουμε τα υπολείμματα παλαιάς φυτείας πατάτας ή άλλης καλλιέργειας που έχει προηγηθεί.

Αποφεύγουμε τη συνεχή καλλιέργεια πατάτας ή άλλων φυτών που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με την πατάτα, δηλαδή των σολανωδών, όπως η καλλιέργεια της ντομάτας, πιπεριάς, μελιτζάνας στο ίδιο χωράφι, καθώς αναπτύσσονται ασθένειες και έντομα (πρασάγγουρας).

Οργώνουμε ή σκάβουμε πολύ καλά τον κήπο μας πριν τη φύτευση της πατάτας για να εξασφαλίσουμε αφράτο έδαφος σχετικά ψιλοχωματισμένο, με κανονική υγρασία, χωρίς μεγάλους σβόλους.

Ενσωματώνουμε στο έδαφος κομπόστ και κοπριά για να βελτιώσουμε τις ιδιότητες του χώματος και για να ενισχύσουμε την καλλιέργεια της πατάτας με θρεπτικά συστατικά, ώστε να εξασφαλίσουμε μια ποιοτική και αποδοτική παραγωγή.

Εποχή φύτευσης. Η εποχή καθορίζεται ανάλογα με τον τόπο και το κλίμα της κάθε περιοχής. Σε γενικές γραμμές χωρίζουμε τη φύτευση της πατάτας σε δύο μεγάλες περιόδους, τη **χειμωνιάτικη (Δεκέμβριο - Μάρτιο)** και τη **καλοκαιρινή (Ιούλιο - Σεπτέμβριο)**.

Στο μυαλό μας θα πρέπει πάντα να έχουμε τις καιρικές συνθήκες που επικρατούν στη περιοχή μας την εποχή της συγκομιδής. Η πατάτα χρειάζεται **90 έως 120 ημέρες για να ολοκληρώσει τον κύκλο της**, ανάλογα την πρωιμότητα της ποικιλίας και τις καιρικές συνθήκες. Σε κάθε περίπτωση, υπολογίζουμε η συγκομιδή να έχει πραγματοποιηθεί πριν τις πολύ υψηλές θερμοκρασίες και τους καύσωνες του καλοκαιριού και πριν τους παγετούς του χειμώνα.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνουμε στις **θερμοκρασίες** που επικρατούν τόσο κατά την φύτευση όσο και κατά την ανάπτυξη τους. Συγκριμένα, η φύτευση των κονδύλων της πατάτας γίνεται όταν το έδαφος έχει θερμοκρασία πάνω από 5 °C. Γενικά, ψηλές

θερμοκρασίες πέρα των 26-28 °C, ευνοούν την ανάπτυξη του φυλλώματος. Η άριστη θερμοκρασία για την ανάπτυξη των φυτών της πατάτας είναι 21-22 °C. Χαμηλές θερμοκρασίες κατά τη διάρκεια της βλάστησης καθυστερούν την ανάπτυξη, ενώ συγχρόνως ευνοούν την ανάπτυξη βακτηριολογικών και μυκητολογικών ασθενειών. Η φυτεία της πατάτας δεν αντέχει σε θερμοκρασίες κάτω του -1 °C.

Ποσότητα πατατόσπορου και αποστάσεις φύτευσης.

Η αγορά του πατατόσπορου θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστον 15 μέρες πριν τη σπορά και αυτό το διάστημα ο πατατόσπορος να τοποθετείται σε ημισκιερό μέρος για να μην πρασινίσουν οι κόνδυλοι. Καλύτερα είναι να επιλέγονται μικροί κόνδυλοι που θα χρησιμοποιηθούν ατόφιοι, χωρίς να χρειάζεται τεμαχισμός πριν τη φύτευση. Σε περίπτωση που ο κόνδυλος είναι μεγάλος και χρειαστεί τεμαχισμός, αυτός γίνεται με απολυμασμένο μαχαίρι. Κάθε κομμάτι θα πρέπει να φέρει τουλάχιστον δυο «μάτια». Μετά τον τεμαχισμό οι κόνδυλοι παραμένουν για περίπου 10 μέρες έτσι, ώστε να επουλωθούν οι πληγές τους και μετά φυτεύονται, μόνοι οι υγιείς κόνδυλοι.

Η ποσότητα του πατατόσπορου που θα χρειαστεί εξαρτάται από το μέγεθος του. Ενδεικτικά, αν έχουμε πατατόσπορο μέγεθους 28-35 θα χρειαστούμε περίπου 100 κιλά το στρέμμα.

Για την φύτευση της πατάτας, ανοίγουμε αυλάκια βάθους 15-20 εκατοστών που αποτελούν τις γραμμές φύτευσης της πατάτας και απέχουν μεταξύ τους 70-80 εκατοστά μεταξύ τους. Τοποθετούμε τον πατατόσπορο μέσα στο αυλάκι σε αποστάσεις ανά 30-35 εκατοστά. Αποφεύγουμε να κάνουμε πιο πυκνή φύτευση πατάτας καθώς θα πρέπει να έχουμε αρκετή ηλιοφάνεια για να εξασφαλίσουμε ικανοποιητική παραγωγή και καλή ωρίμανση της πατάτας. Η πυκνή φύτευση της πατάτας δημιουργεί κακό αερισμό και ανάπτυξη υγρασίας στην καλλιέργεια, γεγονός που συντελεί στην ανάπτυξη μυκητολογικών ασθενειών, όπως του περονόσπορου.

Παράχωμα. Είναι μια εργασία που πρέπει να κάνουμε στην καλλιέργεια της πατάτας, μιας και το ριζικό της σύστημα είναι επιφανειακό. Με αυτό τον τρόπο προστατεύουμε τους κονδύλους από το πρασίνισμα και τις υψηλές θερμοκρασίες και δημιουργούμε περισσότερο χώρο ώστε να αναπτυχθούν οι πατάτες.

Άρδευση. Οι ανάγκες των πατατών σε νερό εξαρτώνται από τις κλιματολογικές συνθήκες και από το στάδιο ανάπτυξης της φυτείας. Είναι μικρότερες στα αρχικά στάδια ανάπτυξης και στο τελικό στάδιο ωρίμανσης της φυτείας ενώ μεγαλύτερες στο στάδιο ανάπτυξης των κονδύλων. Συγκεκριμένα, μετά την φύτευση της πατάτας, ποτίζουμε σε αραιή συχνότητα κάθε 4-5 μέρες, μέχρι να φυτρώσει ο κόνδυλος της πατάτας και πάντα όταν στεγνώνει το χώμα. Αυτές τις 2-3 εβδομάδες μέχρι να φυτρώσει η πατάτα, αποφεύγουμε το υπερβολικό πότισμα, καθώς αυξημένη υγρασία μπορεί να προκαλέσει σάπισμα του πατατόσπορου. Από την άλλη, η έλλειψη νερού κατά τον σχηματισμό των κονδύλων προκαλεί μείωση του αριθμού τους και του τελικού τους βάρους.

Λίπανση. Η καλλιέργεια της πατάτας είναι αρκετά απαιτητική σε θρεπτικά στοιχεία. Κατά την φύτευση της πατάτας, προσθέτουμε λίπασμα βιολογικό ή χημικό που περιέχει άζωτο, φώσφορο, υψηλή περιεκτικότητα σε κάλιο και μαγνήσιο. Θα πρέπει να σημειώσουμε ότι η καλλιέργεια της πατάτας συντελεί στην εξάντληση του χωραφιού, ειδικά σε αποθέματα καλίου, για το λόγο αυτό κάνουμε εναλλαγή καλλιεργειών και εμπλουτισμό του εδάφους με κάλιο.

Εχθροί & Ασθένειες. Δυστυχώς, τα φυτά πατάτας συχνά υποφέρουν από διάφορα παράσιτα και ασθένειες. Η πρώτη μέριμνα κατά των παρασίτων και των ασθενειών είναι η εναλλαγή καλλιεργειών. Ο δεύτερος είναι η αγορά μόνο πιστοποιημένου πατατόσπορου, που είναι κατά κανόνα απαλλαγμένος από ασθένειες. Σοβαρά προβλήματα στην καλλιέργεια της πατάτας προκαλούν:

Ο δορυφόρος της πατάτας (*Leptinotarsa decemlineata*) Τα κολεόπτερα αυτά τρώνε το φύλλωμα και καταστρέφουν την καλλιέργεια. Τα ενήλικα κολεόπτερα εμφανίζονται την άνοιξη. Οι προνύμφες του τρώνε τα φύλλα και μπορούν να καταστρέψουν ολόκληρες καλλιέργειες.

Φθοριμαία. Έναποθέτει τα αυγά της στα φύλλα, τους μίσχους και τους κονδύλους όπου εκκολάπτονται οι προνύμφες που καταστρέφουν τον κόνδυλο δημιουργώντας στοές.

Περονόσπορος της πατάτας. Η ασθένεια αυτή προκαλείται από το παθογόνο *Phytophthora infestans*. Προκαλεί στις άκρες των φύλλων και στο σημείο ανάπτυξης τους κιτρινωπές (σαν από λάδι) κηλίδες που στη συνέχεια εξαπλώνονται. Στους κονδύλους παρατηρούνται σκούρες περιοχές που φτάνουν μέχρι και τη σάρκα. Ο περονόσπορος έχει αναφερθεί ως «ασθένεια της κοινότητας», λόγω της ικανότητάς της να εξαπλώνεται γρήγορα από χωράφι σε χωράφι κάτω από τις κατάλληλες καιρικές συνθήκες. Μια μόλυνση του *Phytophthora infestans* μπορεί να έχει καταστροφικές επιπτώσεις σε μια καλλιέργεια πατάτας, με την πιθανότητα να καταστρέψει εντελώς ένα χωράφι σε λίγες μέρες, αν παραμείνει ανεξέλεγκτο. Δυστυχώς, αυτό το παθογόνο μπορεί να επιβιώσει για αρκετούς μήνες στο έδαφος, καθιστώντας δύσκολο τον έλεγχο και την εξάλειψή του.

Για την αντιμετώπιση τους πάντα ζητάμε την βοήθεια ενός γεωπόνου που υπεύθυνα θα μας δώσει το κατάλληλο φυτοπροστατευτικό και τις οδηγίες χρήσης του.

Συγκομιδή. Η συγκομιδή πραγματοποιείται 3-4 μήνες μετά τη φύτευση, όταν ολοκληρώνεται ο κύκλος ζωής του φυτού της πατάτας. Σταδιακά αρχίζει και κιτρινίζει και τελικά ξεραίνεται. Εκείνη ακριβώς τη χρονική περίοδο, οι κόνδυλοι έχουν ωριμάσει και έχουν αποκτήσει το τελικό τους μέγεθος. Για να ωριμάσει καλά η επιδερμίδα της πατάτας και για να μπορέσει έτσι να διατηρηθεί για αρκετό χρόνο γίνεται η λεγόμενη «αποφύλλωση» της πατατοφυτείας. Σ' αυτή την περίπτωση η καταστροφή του φυλλώματος γίνεται συνήθως 15-20 ημέρες πριν την εκρίζωση. Όταν τις βγάζουμε από το χώμα φροντίζουμε να μην τις τραυματίσουμε και τις αποθηκεύουμε σε σκοτεινό και αεριζόμενο χώρο. Μπορεί κάποιες από τις πατάτες κατά τη διάρκεια της καλλιέργειας να έχουν εκτεθεί στον ήλιο και να έχουν πρασινίσει. Αυτές είναι ακατάλληλες για κατανάλωση, λόγω μιας ουσίας που έχει αναπτυχθεί, της σολανίνης.

Αποθήκευση. Τις πατάτες μπορούμε να τις διατηρήσουμε μέσα σε αποθήκες, με καλό αερισμό, χαμηλή θερμοκρασία και σχετική υγρασία και η μη ύπαρξη σταγονιδίων νερού στους κονδύλους.

Εύχομαι να σας φανεί χρήσιμο το άρθρο και φέτος να έχετε μια καλή σοδιά.

Ειρήνη Αργυρούδη

ΤΑ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΑΚΙΑ...

...τσίκνησαν και μασκαρεύτηκαν

Δύο χρόνια εγκλεισμού και απαγόρευση εκδηλώσεων είναι πολλά, πάρα πολλά, και ειδικά για τα παιδιά! Αν και πέρσι έκλεισαν λόγω της πανδημίας παραμονή Τσικνοπέμπτης και η εκδρομή που θα πήγαιναν έμεινε μια υπόσχεση, φέτος... ρεφάραμε!

Τα κάρβουνα μπήκαν στη φωτιά από το πρωί, τα σουβλάκια και τα αφράτα μπιφτεκάκια έκαναν σολάριουμ και ξεροπήθηκαν πάνω στην ψησταριά, περιμένοντας τους μικρούς μαθητές να τα... περιποιηθούν! Τα ψωμάκια κόπηκαν και οι πορτοκαλάδες ήταν έτοιμες να τους ξεδιψάσουν.

Επιτέλους, έφτασε η ώρα του διαλείμματος και άρχισαν να ξεπροβάλλουν στην αυλή του σχολείου πριγκίπισσες, πειρατές, νίντζα, Casa de papel τυλιγμένοι μέσα σε πολύχρωμες σερπαντίνες! Τι κι αν η μέρα ήταν βροχερή; Τίποτα δεν πτόησε παιδιά και δασκάλους να χορέψουν στο ρυθμό των αποκριάτικων τραγουδιών!

Η γειτονιά σίγουρα μας άκουσε - μπορεί να ζήλεψε και λίγο -, ίσως και όλο το χωριό! Δεν πειράζει όμως! Αρκετές χαρές δε ζήσαμε τα τελευταία χρόνια, ας μας κάνουν... σκόντο στην Τσικνοπέμπτη 2022!

Και του χρόνου, ακόμα πιο δυναμικά!

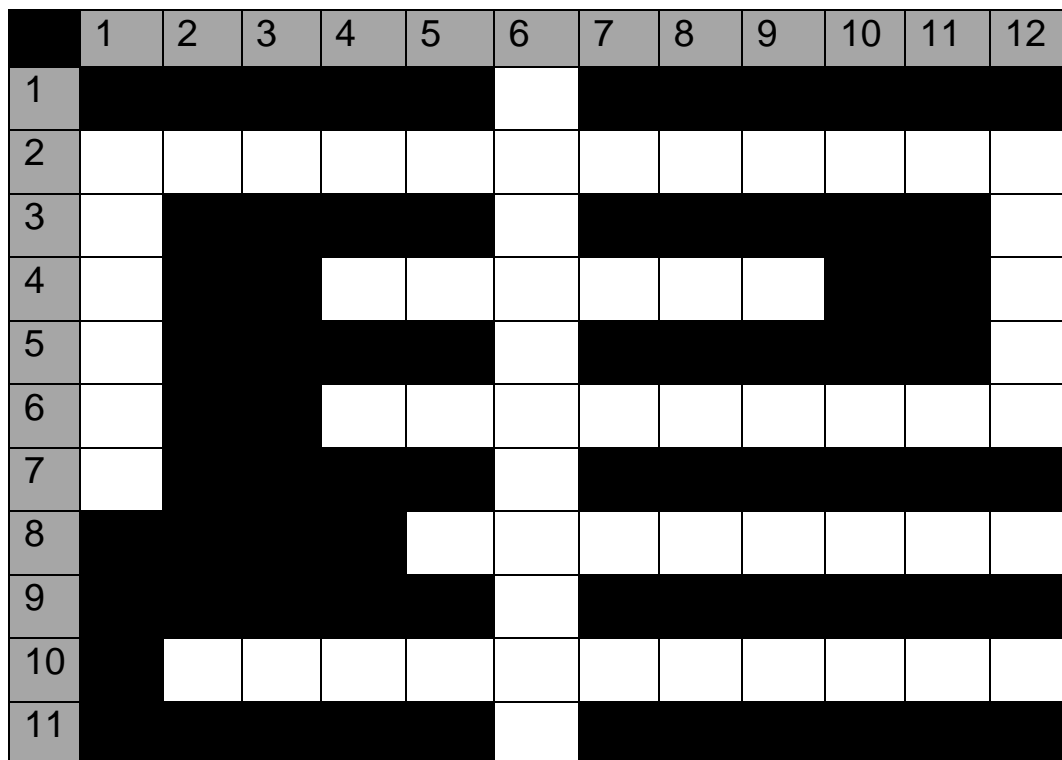
Ρεπορτάζ: Έλλη Κούνουπα και Μάρκος Φραντζέσκος (από το *la casa de...* Τσαπέλ)

ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ *αλά λαγκαδούσικα*

Το σταυρόλεξο της λαγκαδούσικης Αποκριάς

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

2. Η σαλάτα της Σαρακοστής
4. Μας αρέσει κι έτσι το χταπόδι εκτός από ψητό
6. Λέμε τη μάσκα στη Λαγκάδα
8. Λαγκαδούσικα γλυκά με ταμπουρά
10. Αποκριάτικος πόλεμος

ΚΑΘΕΤΑ

1. Η Τρίτη Βδομάδα της Αποκριάς
6. Έτσι λέγονται οι μασκαράδες στο χωριό μας.
12. Εμείς τους χαρταετούς τους λέμε...

- Η λύση στο επόμενο τεύχος

ΑΝΕΜΟ... μαγειρέματα

Κριθαρώτο με θαλασσινά

από την Βασιλεία Φραγκάκη

Υλικά

½ κιλό γαρίδες καθαρισμένες
3-4 πλοκάμια από χταπόδι, βρασμένο και μαδημένο
μύδια και ό,τι άλλο θαλασσινό θέλουμε
ντοματίνια κομμένα στη μέση
1 κρεμμύδι ψιλοκομμένο
1 σκελίδα σκόρδο
2 φλιτζάνι ελαιόλαδο ή ηλιέλαιο
λίγο ούζο ή λευκό κρασί
αλάτι - πιπέρι
1 καρότο ψιλοκομμένο
1 πιπεριά ψιλοκομμένη
μαϊντανό ψιλοκομμένο
1 κ.σ. πελτέ ντομάτας
500 γρ. κριθαράκι

Εκτέλεση

Καθαρίζουμε τις γαρίδες και βράζουμε τα κεφάλια τους σε νερό. Βράζουμε και το κριθαράκι σε νερό αλατισμένο και το στραγγίζουμε. Αχνίζουμε τα μύδια, βράζουμε το χταπόδι και ό,τι άλλο θαλασσινό θέλουμε. Τσιγαρίζουμε με λάδι στο τηγάνι το κρεμμύδι και το σκόρδο, ρίχνουμε το καρότο, την πιπεριά, τα ντοματίνια και τον πελτε και σβήνουμε με κρασί ή ούζο. Ρίχνουμε το ζωμό από τα κεφάλια, στη συνέχεια τις γαρίδες και τα υπόλοιπα θαλασσινά και ανακατεύουμε με τα λαχανικά. Τέλος, προσθέτουμε το κριθαράκι, το μαϊντανό, αλάτι και πιπέρι. Τα ανακατεύουμε όλα μαζί, σβήνουμε τη φωτιά και το σερβίρουμε ζουμερό και ζεστό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

Ο Πολιτιστικός Επιμορφωτικός Σύλλογος Λαγκάδας Χίου «Κυδιάντα» εκφράζει την αμέριστη συμπαράστασή του στο δημοσιογράφο της Εφημερίδας των Συντακτών, Τάσο Σαραντή, που διώκεται από την WRE - Ανώνυμη Οικοδομική Εταιρεία Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, επειδή με τη συνεπή δημοσιογραφική πένα του τολμά να αντιπαρατεθεί όχι μόνο στα συμφέροντα όλων εκείνων των εταιρειών που πλουτίζουν μέσα από την καταπάτηση του περιβάλλοντος και την καταστροφή των οικοσυστημάτων αλλά και στους κυβερνητικούς σχεδιασμούς που εκτρέφουν με τους νόμους και τις αποφάσεις τους τέτοιου είδους οικονομικές δραστηριότητες εις βάρος πάντα του περιβάλλοντος και χωρίς τη συγκατάθεση των τοπικών κοινωνιών. Κατόπιν τούτων, στεκόμαστε δίπλα στον έγκριτο δημοσιογράφο στηρίζοντας το δίκαιο αγώνα ενάντια στη λεηλασία της Φύσης και της Ζωής.

Λαγκάδα Χίου, 8 Φεβρουαρίου 2022

Ο Πρόεδρος

Ευστράτιος Αργυρούδης

Ο Γραμματέας

Παντελής Χαβιάρας

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΛΑΓΚΑΔΑΣ "ΚΥΔΙΑΝΤΑ"

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Επιμορφωτικού Συλλόγου Λαγκάδας «Κυδιάντα», εκφράζει την αντίθεσή του στην ποινικοποίηση και πολιτική δίωξη των αγώνων των Χιωτών πολιτών και αιρετών ενάντια στην υπερδομή - φυλακή μεταναστών – προσφύγων, που επιχειρείται να κατασκευαστεί στην περιοχή του Θόλους ή και οπουδήποτε αλλού, με αφορμή τα γεγονότα της ημέρας των Θεοφανίων και την παρεμπόδιση της πρόσδεσης του πλοίου ΠΕΛΑΓΙΤΗΣ, στα λιμάνια Χίου και Μεστών.

Επίσης δηλώνουμε τη στήριξή μας σε όλους τους διωκόμενους και ιδιαίτερα στους χωριανούς μας Στέφανο Τσίγκο και Βασίλη Παππά.

Λαγκάδα, 21-02-2022